

ПАМ'ЯТКА ВЧИТЕЛЯМ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ У 5-х КЛАСАХ

Під час переходу учнів із початкової до основної школи у них значно зростає нервово-психічне напруження та напруження серцево-судинної системи. Тому в перші дні навчання у п'ятому класі в учнів спостерігається низький рівень працездатності, уваги.

П'ятикласники адаптуються до нових умов навчання так само складно, як і під час вступу до школи. Особливі труднощі в адаптації переживають ті учні, які до п'ятого класу перейшли з іншої школи, а інколи — з іншого населеного пункту.

Отже, серйозними випробуваннями для психіки учня п'ятого класу є:

- різка зміна умов навчання
- розмаїтість і якісне ускладнення вимог, що висувують перед учнем різні вчителі-«предметники»
- зміна позиції старшого учня у початковій школі на наймолодшого в основній.

Більшість учнів переживають перехід із початкової школи до основної як важливий крок у своєму житті. Поява декількох учителів-«предметників» із різними вимогами, характерами, стилем викладання є для них очевидним показником дорослішання.

Деяко з учнів п'ятого класу усвідомлює своє нове становище як шанс заново почати шкільне життя, налагодити стосунки з учителями. Ці учні з гордістю розповідають батькам, родичам і друзям про свої успіхи в школі.

Умови, що змінилися з переходом учнів до основної школи, характеризуються високим рівнем вимог до:

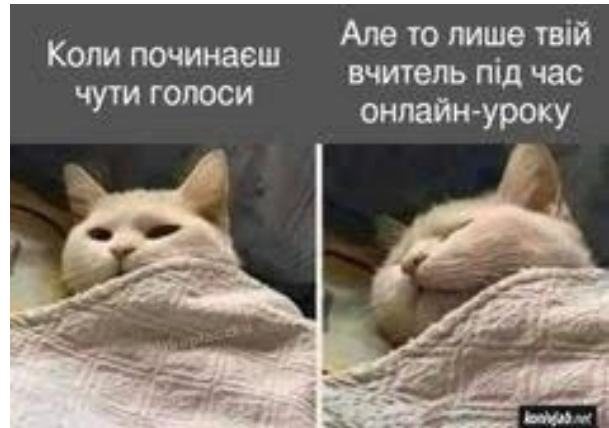
- інтелектуального й особистісного розвитку учнів
- ступеня сформованості знань, умінь і навичок.

Після переходу до основної школи в житті учнів відбулися такі зміни:

- збільшився обсяг і кількість навчальних предметів
- посилилося значення багатопредметного навчання
- розширилося коло вчителів-«предметників», з якими учні мають систематично спілкуватися
- на зміну першій учительці прийшов класний керівник

Для учнів у цей період характерні, зазвичай:

- низька організованість
- неуважність і недисциплінованість на уроках
- зниження інтересу до навчання і його результатів
- зниження самооцінки
- високий рівень тривожності.

Причини дезадаптації учнів 5-х класів

Адаптацію учнів до основної школи затримують неузгоджені, інколи навіть суперечливі вимоги вчителів. Перебуваючи у ситуації множинності вимог, учні мають навчитися враховувати, зіставляти ці вимоги, долати пов'язані з ними труднощі. Усі ці вміння знадобляться їм надалі, навіть після завершення навчання у школі.

Труднощі в учнів п'ятих класів може спричинити також необхідність на кожному уроці пристосовуватися до своєрідного темпу, особливостей мовлення, стилю викладання вчителів-«предметників». Адже в початковій школі не треба було так часто налаштовуватися на зміни під час перебування на різних уроках.

«Прогалини» початкової школи

Трапляються ситуації, коли, перейшовши до п'ятого класу, учні-відмінники у початковій школі мають середній рівень навчальних досягнень в основній. Це є закономірним результатом розходження цілей, які ставлять перед собою початкова й основна школа. Тому вже у початковій школі потрібно на належному рівні розвивати інтелектуальні здібності учнів, щоб цей процес ефективно продовжувався в основній.

Несформованість понятійного мислення в учнів п'ятих класів також є причиною дезадаптації. Операційна система інтелектуальної діяльності учнів має відповідати операційній системі, що використовують під час викладання предметів. Якщо учні оволодіють понятійним мисленням — вони легко розумітимуть та узагальнюватимуть матеріал, що їм пояснюють на уроках та з яким вони ознайомлюються у підручниках.

Якщо понятійне мислення в учнів не сформувалося, вони можуть образно уявляти наукові факти та положення, але здебільшого їм доводитиметься заучувати викладену на уроках та в підручниках інформацію. Наявність цього факту не одразу можна помітити під час уроків історії, біології чи географії. Однак щодо математики та фізики — вона очевидна. Гуманітарні науки такі учні можуть деякий час заучувати і як наслідок — отримувати високі бали. Проте на запитання наприкінці параграфа більшість учнів з несформованим понятійним мисленням не зможуть дати зв'язної

відповіді. Через це навчання для них стає неповноцінним, а з деяких предметів — неможливим.

Акценти для вчителя-«предметника»

Засвоюючи зміст уроків, учні мають правильно розуміти всі наукові терміни, якими послуговується вчитель-«предметник», а також ті, що трапляються в текстах підручників.

Учителі-«предметники» мають:

- навчити учнів користуватися різними типами словників
- привчити учнів систематично послуговуватися джерелами інформації.

Водночас важливо роз'яснити учням, що неповне, неточне розуміння лексичного значення слів зумовлює хибне сприйняття чи нерозуміння навчального матеріалу.